

مناجات عارفان

عرفان ایرانی ۵

گزینش و شرح: منوچهر علی پور

انتشارات تیرگان

سرشناسه: علی پور، منوچهر

عنوان و پدیدآور: مناجات عارفان / گزینش و شرح منوچهر علی پور.

مشخصات نشر: تهران: تیرگان، ۱۳۸۶.

مشخصات ظاهری: ۸۰ ص.

فروست: عرفان ایرانی ۵

شابک: ۹۶۴-۵۸۱۰-۵۰-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتاب نما: ص. ۷۷

موضوع: مناجات.

موضوع: نثر فارسی.

رده بندی کنگره: ۸۸۴ BP ۲۷۱/۸

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۷۸

شماره کتابخانه ملی: ۴۹۹۷۷-۳۸۵

انتشارات تیرگان

تهران، صندوق پستی: ۱۶۱-۱۷۱۸۵، تلفن: ۶۶۸۳۶۳۷ و ۹۱۲۶۱۱۱۵۱۲

www.iran-ketab.com/tiregan

مناجات عارفان

عرفان ایرانی ۵

گزینش و شرح: منوچهر علی پور

طراح جلد سیروس آقاخانی

لیتوگرافی صدف • چاپخانه گلرنگ • صحافی پیرند

نوبت چاپ نخست ۱۳۸۶ • شمارگان ۳۰۰۰ نسخه

قیمت ۱۰۰۰ تومان • شماره نشر ۷۹

ISBN: 964-5810-50-7

شابک: ۹۶۴-۵۸۱۰-۵۰-۷

© حق چاپ: ۱۳۸۶، انتشارات تیرگان

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۱۱	پاره‌ی نخست: مناجات خواجه عبدالله انصاری
۵۳	پاره‌ی دوم: مناجات در تذکرة الاولیاء
۶۵	پاره‌ی سوم: مناجات در مجالس سبعه‌ی مولانا
۷۳	پاره‌ی چهارم: مناجات ابوالحسن خرقانی
۸۰	کتاب‌نما

یارب! ز تو آنچه من گدا می‌خواهم
افزون ز هزار پادشا می‌خواهم
هرکس به در تو حاجتی می‌طلبند
من آمده‌ام از تو تو را می‌خواهم

ارزش میراث صوفیه در تاریخ و فرهنگ ایران برکسی پوشیده نیست. عارفان و صوفیان سهم فراوانی در گسترش و شکوفایی ادبیات منظوم و منثور فاخر داشتند. مضامین و موضوعاتی که در ادبیات عرفانی به چشم می‌خورد بسیار ارجمند و تأثیرگذارند. فضاهای روحانی شگفت که در لابه‌لای متون عرفانی وجود دارد، بن‌مایه‌های این‌گونه از ادبیات را مانا و پرمغز کرده است و مورد توجه بسیاری از پژوهندگان پیشین و هم‌روزگار ما شده است تا در ژرفای این میراث کهن برسند و مضامین گونه‌گون آن را بنمایانند.

یکی از موضوعاتی که در ادبیات صوفیانه به آن برخوردیم «مناجات» است. نیایش‌های پوشیده و پنهانی عارفان که پررمز و راز نیز هست. هم از نظرگاه روساخت و هم از نظرگاه بن‌مایه بسیار زیباست. محوری‌ترین و زیربنایی‌ترین پیام مناجات عارفان و

نیایش واره‌های‌شان دیدار آشنا و زیارت حق تعالی است. درخواست، خواهش، تمنا، آرزو و حتی ناتوانی و عجز در کلام آهنگین این مردان خدایی موج می‌زند که هرازگاهی برخی از سخنان‌شان به «شطح» مانند می‌شود.

موسیقی کلام و بویژه سجع از عناصر زیباساز نیایش‌ها و مناجات عارفان است که در سخنان پیر هرات، خواجه عبدالله انصاری فراوان‌تر به چشم می‌آید. هم‌چنین کاربرد قافیه به عنوان یکی از عناصر موسیقی‌ساز در متون عرفانی بسیار پررنگ است که موجب زیبایی سخنان پرسوز و گداز و شورانگیز صوفیان شده است و گاهی همراهی کلام موسیقایی اینان با تخیل شعرگونه نیز می‌نماید.

اما آنچه که در این مجموعه گردآمده است مناجاتی است از چندتن از عارفان بزرگ که در پاره‌ی نخست بخشی از مناجات پیر هرات در رسایل وی جمع شده است. در پاره‌ی دوم مناجاتی از عارفانی صاحب نام که در کتاب شگفت و ارجمند تذکرة الاولیاء و به قلم پیر شوریده‌ی نیشابور تدوین شده بود گزینش شده است. پاره‌ی سوم اختصاص یافته است به نیایش‌های مولانا در مجالس سبعة و در پاره‌ی پایانی با مناجاتی از شیخ ابوالحسن خرقانی آشنا می‌شویم.

امیدوارم با توجه به تأثیر شگرف و شگفتی که نیایش‌های

عارفان در خود دارد پژوهندگان جوان و علاقه‌مند به این میراث
کهن ادب عرفانی را بیش‌تر شیفته نماید و نسل امروز و آینده‌ساز
این کهن مرز و بوم فراوان‌تر به این گونه از ادبیات عرفانی نظر
افکند و الحمد لله اولاً و آخراً.

www.ketab.ir